

РЕШЕНИЕ

№ 97

гр. Велико Търново, 11.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО в публично заседание на деветнадесети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Пламен Борисов

Членове: Станислав Стефански
Любка Милкова

при участието на секретаря Валентина В. Чаушева
като разгледа докладваното от Любка Милкова Въззивно гражданско дело № 20214100500388 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 ал.1 и сл. от ГПК.

С Решение №127/14.04.2021г., постановено по Гр. д.№1533/2020г. по описа на РС – Горна Оряховица, ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ДА ЗАПЛАТИ на Н. ИВ. ИВ. с постоянен адрес гр.С., ул.“О.“ №23, сумата 3000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от нарушено право на разглеждане и решаване на ДП №3М-397/2013г. по описа на РУ МВР – Аксаково, пр. пр. №262/2014г. по описа на РП – Варна, по което на 18.11.2013г. е иззета като веществено доказателство лична карта №644887643/08.11.2013г., изд. от МВР В.Търново, ведно със законната лихва от предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното ѝ изплащане, сумата 10лв., представляваща направените по делото разноски,

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от страна на Н. ИВ. ИВ. против Прокуратура на Република България по чл.26 ал.1 ЗОДОВ в останалата част над 3000лв. до пълния предявен размер от 5000лв.,

и ОСЪЖДА Прокуратура на Република България ДА ЗАПЛАТИ на адв.И.Т. М. от ВТАК, с ЛН:1600035550, сумата 440лв., представляваща адвокатско възнаграждение.

Против първоинстанционното решение в осъдителната му част, с която е уважен частично предявеният иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ в размер на сумата от 3000лв., е подадена

въззивна жалба от ответника по делото Прокуратура на Република България, чрез Николай Илиев – Зам. Адм. ръководител на ТО гр.Г.Оряховица при РП – Велико Търново, с която релеевира оплаквания за неговата неправилност. Твърди се, че решението в обжалваната му част е постановено при противоречие със събраните по делото доказателства, като не е взет от първоинстанционният съд факта, че няма данни, които да обосноват категоричен извод за това, че ищецът е претърпял изключителни вреди над житейски нормалните. Сочи се, че единствената причина за невръщането на личната карта на ищеца И. е неговото виновно бездействие и незаинтересованост, който е потърсил личната си карта за първи път едва през 2019г., който факт не е оспорен, но не е възприет правилно от първоинстанционният съд. Твърди се, че неправилно не са приложени последиците по чл.5 ал.1 ЗОДОВ, респ. по чл.5 ал.2 ЗОДОВ. Твърди се, че безспорно установените по делото факти сочат, че настъпилият вредоносен резултат е в причинно – следствена връзка с поведението на пострадалия – неговото бездействие. Моли съда, да постанови съдебно решение, с което да отмени първоинстанционното такова, вместо което постанови друго, с което отхвърли предявеният от ищеца Н. ИВ. ИВ. иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ, като неоснователен и недоказан. Не претендира разноски.

В срока по чл.263 ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ищеца по делото Н. ИВ. ИВ., чрез пълномощника му адв.М. от ВТАК, с който оспорва въззивната жаба като неоснователна, и моли да бъде отхвърлена, респ. първоинстанционното решение в обжалваната му част потвърдено изцяло, като правилно и законосъобразно, по развити съображения по съществото на спора.

В писмения отговор на въззивната жалба е инкорпорирано искане по чл.38 ал.2 ЗА от адв.М. от ВТАК за присъждане на адв. възнаграждение за осъществена безплатна адвокатска помощ на въззивника във въззивното производство в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 ЗА в минимален размер, съгласно НМРАВ №1/09.07.2004г.

В СЗ въззивникът Прокуратура на Република България, чрез прокурор Й. Кожухаров, поддържа въззивната жалба и моли да бъде уважена изцяло по съображения, развити в хода по същество. Не претендира разноски.

В СЗ въззиваемата страна Н. ИВ. ИВ., чрез пълномощника си адв.М. от ВТАК, оспорва въззивната жалба изцяло и моли да бъде отхвърлена по съображения, изложени в писмения отговор по жалбата и доразвити в представена писмена защита. Адв.М. от ВТАК моли за присъждане в негова полза на адв. възнаграждение на основание чл.38 ал.2 вр. ал.1 т.2 ЗА за въззивното производство.

Великотърновски окръжен съд, като съобрази становищата на страните и развитите от тях доводи, и след като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, от активно процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на възивно обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане по същество.

При извършената проверка по реда на чл.269 изр.1 от ГПК въззивният съд констатира, че първоинстанционното съдебно решение е валидно и допустимо в обжалваната му осъдителна част.

В частта, с която е отхвърлен частично предявеният осъдителен иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ първоинстанционното решение не е обжалвано и е влязло в законна сила.

При проверка за правилност на първоинстанционното решение в обжалваната му част по реда на чл.269 изр.2 от ГПК, в предметните предели, очертани с въззивната жалба, въззивният съд приема за установено следното:

Предмет на разглеждане пред Районен съд – Горна Оряховица е бил предявен от Н. ИВ. ИВ., чрез пълномощника му адв.М. от ВТАК, на 07.10.2020г., против Прокуратура на Република България със седалище гр.София, осъдителен иск с правно основание чл.26 ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 5000лв. от нарушено право на разглеждане и решаване на ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ – Аксаково, пр. пр.№262/2014г. по описа на РП – Варна, по което на 18.11.2013г. е иззета като веществено доказателство лична карта №644887643/08.11.2013г., изд. от МВР – В.Търново, ведно с акцесорна претенция за законна лихва върху главницата от предявяване на ИМ в съда – 07.10.2020г. до окончателното изплащане на вземането. Твърди се, че от абсолютно неоснователно задържаното по ДП веществено доказателство – лична карта на ищеца за продължителен период от над 6г. или по - точно 6г., 3м. и 22 дни, ищецът е претърпял неимуществени вреди, които подлежат на обезщетяване по реда на чл.26 ал.1 ЗОДОВ, от причинените му от незаконно задържане на личната му карта множество неудобства в ежедневието, засегнато гражданското му право, тъй като той не можел да участва и да се идентифицира в гражданския оборот с надлежен официален удостоверителен документ, какъвто се явява издадената от органите на МВР лична карта и същевременно му се вменява в задължение да търпи това фактическо положение повече от 6г., понасяне на отрицателни емоции, неколkokратно на административно – наказателна отговорност от това, че не носи в себе си документ за самоличност, бил е лишен от упражняване на избиращото си право, започване на работа, довело до липса на постоянни трудови доходи и загуба на възможен трудов и осигурителен стаж, лишен от напускане на страната и свободно придвижване в държавите от ЕС за период от над 6г. Твърди се, че е имало случай ищецът да не може да постъпи за болнично лечение, както и да му бъде отказано да припознае новороденото си дете.

С подадения в срока по чл.131 ал.1 ГПК писмен отговор ответникът Прокуратура на Република България, чрез Н. Илиев – Зам. Адм. ръководител на ТО – Г.Оряховица при ВТРП, заема становище за процесуална допустимост, но изцяло неоснователност и недоказаност на предявеният иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ. Наведени са твърдения, че единствена причина за невръщането на личната карта на ищеца е неговото виновно бездействие и незаинтересованост, т.к. последният е потърсил личната си карта за първи път едва през 2019г.Оспорил е иска и по размер с твърдения, че претендираното обезщетение за неимуществени вреди е изключително завишено и не съответства на принципа за

справедливост, визиран в чл.52 ЗЗД, и не отговаря на твърдените вреди, икономическият стандарт в РБългария и съдебната практика по аналогични случаи. Твърди се, че не е установена изключителност на претърпените неимуществени вреди. Релевира възражение по чл.5 ал.1 ЗОДОВ за освобождаване на ответника от отговорност, доколкото увреждането е причинено поради изключителна вина на пострадалия, поради което обезщетение не се дължи. Наведено е и възражение по чл.5 ал.2 ЗОДОВ за намаляване на претендираното обезщетение, с твърдение, че пострадалият виновно е допринесъл за увреждането.

Правно – релевантните за спора факти, изводими от събрания по делото доказателствен материал, са следните:

На 08.11.2013г. на ищеца Н. ИВ. ИВ. е издадена лична карта №644887643/08.11.2013г. от МВР – Велико Търново.

С протокол за доброволно предаване от 18.11.2013г. Станчо Василев Станев, съпруг на пострадалата от престъпление по чл.194 ал.1 НК Цена И.а Станева, в хода на предварителна проверка, образувана по жалба на последната, е предал доброволно процесната лична карта на ищеца №644887643/08.11.2013г., която е приложена към материалите от предварителната проверка и заедно с тях е част от образуваното и висящо ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково.

Висящото ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково е образувано с Постановление от 10.01.2014г. на прокурор при РП – Варна срещу неизвестен извършител, за това, че на неустановена дата през м.ноември 2013г. в с.Слънчево, обл.Варна, отнел чужди движими вещи – златен ланец, златна дамска верижка, златен пръстен и парична сума в размер на 300 евро, от владението на Цена И.а Станева, без нейно съгласие, с намерение противозаконно да ги присвои – престъпление по чл.194 ал.1 от НК.

Разпитани в качеството на свидетели по воденото ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково Станчо Василев Станев и съпругата му – пострадало лице Цена И.а Станева са заявили, че ищецът Н. ИВ. ИВ. и Гина Златкова И.а са им обещали, че ще откупят и ще им върнат откраднатите и заложили в зложна къща до ЖП Гарата в гр.Варна вещи, като им оставили личните си карти.

По ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково липсват данни приобщената като веществено доказателство по ДП процесна лична карта на ищеца №644887643/08.11.2013г. да е била внимателно огледана, подробно описана в съответен протокол и по възможност фотографирана, съгласно чл.110 ал.1 НПК, нито от нея да са снети отпечатащи.

Хронологията на висящото ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково е следната:

Сроковете за извършване на разследване по воденото ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ на МВР – Аксаково са удължавани по реда на чл.234 ал.3 НПК.

Видно от данните по ДП, ищецът не е бил установен по постоянният си и настоящ

адрес.

На 13.06.2014г. Н. ИВ. ИВ. и Гина И.а са обявени за ОДИ, категория „свидетел“, с мярка „установяване на местонахождение“.

С Постановление на прокурора от 04.07.2014г. ДП е спряно на основание чл.244 ал.1 т.3 НПК за издирване на ищеца Н. ИВ. ИВ. и Гина Златкова И.а и разпит на същите свидетели /евентуални извършители/.

С Постановление от 14.07.2016г. ДП е възобновено.

С постановление от 13.09.2016г. ДП е спряно, предвид неустановяване на Н. ИВ. ИВ..

С Постановление от 26.09.2018г. ДП е възобновено.

На 18.07.2019г. по ДП ищецът Н. ИВ. ИВ. е разпитан като свидетел.

С Постановление от 31.07.2019г. на РП – Варна е отказано връщане на личната карта на ищеца.

Ищецът Н. ИВ. ИВ. е обявен за ОДИ на 13.06.2014г. и снет от ОДИ на 23.10.2019г.

След жалба от ищеца до ОП – Варна за непроизнасяне в срок от РП – Варна по негова молба за връщане на личната му карта по реда на чл.111 ал.2 НПК, с Постановление от 25.11.2019г. на мл. прокурор при РП – Варна по реда на чл.111 ал.2 НПК е оставена без уважение молба на Н. ИВ. ИВ. за връщане на веществено доказателство по ДП №397/2013г. по описа на РУ – Аксаково - лична карта №644887643/08.11.2013г.

Постановление от 25.11.2019г. на мл. прокурор при РП – Варна по пр.пр.№262/2014г. по описа на РП – Варна е отменено с вляло в сила на 02.03.2020г. Определение №358/02.03.2020г., постановено по ЧНД №971/2020г. по описа на РС – Варна, с което е разпоредено връщане на правоимащото лице Н. ИВ. ИВ. на лична карта №644887643/08.11.2013г., приложена като ВД на л.16, том I от ДП №397/2013г. по описа на РУ – Аксаково.

Лична карта №644887643/08.11.2013г. е върната на ищеца на 10.03.2020г. срещу разписка, като на същата дата 10.03.2020г. Н. ИВ. ИВ. е бил разпитан по ДП в качеството на свидетел, въпреки, че му е била изпратена призовка да се яви по ДП на 06.03.2020г. за разпит като обвиняем. На проведения разпит по ДП на 10.03.2020г. в качеството на свидетел Н. ИВ. ИВ. е заявил, че братовчеди на работодателката на Гина голям бой ги били, взели му личната карта, пуснали ги, казали, че ще им върнат личните карти, когато върнат парите и златото.

С Постановление от 17.07.2020г. Гина Златкова И.а е привлечена по ДП в качеството на обвиняем за престъпление по чл.194 ал.1 НК и е изготвено заключително постановление от 25.01.2021г. на водещия разследването с мнение за предаването ѝ на съд.

Видно от съдържаща се в ДП №397/2013г. по описа на РУ- Аксаково справка изх. №584/09.01.2019г. от ТД на НАП В.Търново, Н. ИВ. ИВ. няма действащ трудов договор и подавани данни за осигуряване от 15.11.2010г. и е с прекъснати здравно – осигурителни

права.

В първоинстанционното производство са събрани гласни доказателства чрез разпит на двама свидетели по почин на ищеца. От свид. показания на Зехра Филипова, съжителстваща на съпружески начала с ищеца от 4г. /от 2017г./, които съдът прецени по реда на чл.172 ГПК, но които кредитира, доколкото свидетелят възпроизвежда свои възприятия и кореспондират на останалите събрани по делото гласни доказателства, се установява, че когато заживели с ищеца той ѝ споделил, че от 6-7г. няма лична карта, преди 3г. отишли до Паспортна служба В.Търново, където му отказали издаване на лична карта, поради издадена валидна такава и се намира в гр.Варна – Аксаково, втори път ходили до гр.Търговище и там също получил отказ, защото има издадена валидна лична карта, която се намира в Аксаково; че когато св.Зехра Филипова родила, ищецът отново заради личната си карта, не могъл да припознае детето; искал да започне работа на постоянен трудов договор и пак заради личната си карта, не го взели; личната карта му създавала неудобство и за влизане в болница; ищецът искал да замине на работа в Белгия при сестра ѝ, но заради личната карта пак не станало; налагало се да се крие от полицаи.

От показанията на св.Андреев, у когото ищецът живее, се установява, че ищецът му казал, че е загубил личната си карта, когато се родило детето им не можал да го припознае; искал да започне работа в „Мега порт“, но без лична карта не станало, не заминал за работа в чужбина при баджанак си, защото нямал лична карта, като свидетелят не знае защо ищеца няма лична карта.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Предмет на делото е осъдителен иск с правно основание чл.2б ал.1 ЗОДОВ за присъждане на парично обезщетение за неимуществени вреди от нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на висящо ДП №3М- 397/2013г. по описа на РУ - Аксаково в разумен срок, съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ, който е процесуално допустим. Твърденията на ищеца в ИМ, че е лице, от което по ДП №3М- 397/2013г. по описа на РУ – Аксаково е иззета издадената му лична карта №644887643/08.11.2013г. като вещественно доказателствено средство, обосновават активната му процесуална легитимация и качеството на надлежен ищец по предявения иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ, като доколкото се претендира обезщетение по чл.2б ал.1 ЗОДОВ по висящо ДП, а не по приключило такова и по делото липсват данни към момента на приключване на устните състезания пред въззивния съд ДП да е приключило, допустимостта на настоящият иск не е обусловена от предпоставката по чл.8 ал.2 ЗОДОВ, касаеща само предявен иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ по приключени производства.

Спорът пред въззивната инстанция е висящ, досежно предявеният иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ в уваженият му от първоинстанционният съд размер от 3000лв. главница, ведно със законната лихва от предявяване на ИМ - 07.10.2020г. до окончателното изплащане.

Разгледан по същество искът се явява частично основателен и доказан.

На основание чл.2б ал.1 ЗОДОВ, Държавата отговаря за вредите, причинени на

граждани и на ЮЛ от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ. Съгласно чл.2б ал.2 ЗОДОВ, исквете по ал.1 се разглеждат по реда на ГПК, като при преценката за основателност на иска съдът взема предвид общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за правилното решаване на спора, т.е. изброяването в закона не е изчерпателно.

Уважаването на предявеният осъдителен иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ за обезщетение за неимуществени вреди предполага установяване в процеса кумулативното наличие на следните предпоставки: от ищеца да е иззета вещ /процесната му лична карта/ по висящо ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ – Аксаково като веществено доказателство, да е нарушено правото му на разглеждане и решаване на ДП в разумен срок съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ в пряка причинно – следствена връзка с което нарушение ищецът да е претърпял твърдяните в процеса неимуществени вреди по вид и размер, за които претендира присъждане на обезщетение, каквото доказване е проведено от ищеца в хода на процеса, с което предявеният иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ се явява доказан по основание.

На първо място, по делото безспорно се установява, че издадената на ищеца лична карта №644887643/08.11.2013г. от МВР В.Търново е била доброволно предадена на 18.11.2013г. в хода на предварителната проверка, въз основа на която впоследствие е образувано ДП №ЗМ- 397/2013г. по описа на РУ – Аксаково, от съпруга на пострадалата от престъпление по чл.194 ал.1 НК – Станчо Василев Станев, и при предаване на делото от един орган на друг като част от материалите по предварителната проверка е приобщена като веществено доказателство по висящото ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ- Аксаково. Действително, процесната лична карта не е иззета от ищеца по ДП, а е приобщена по гореописания ред по висящото ДП като веществено доказателство, което обстоятелство не изключва отговорността на ответната Прокуратура на РБългария по реда на чл.2б ал.1 ЗОДОВ, доколкото безспорно по делото се установява допуснато нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на ДП в разумен срок, съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ, но следва да бъде взето предвид, редом с останалите обективно съществуващи обстоятелства, включващи се в критерия справедливост, при преценката относно размера на следващото се на ищеца обезщетение, което, съгласно §1 от ЗР на ЗОДОВ вр. чл.52 ЗЗД, се определя от съда по справедливост. Дори и с оглед дадените свидетелски показания от пострадалата Цена Станева и съпруга ѝ Станчо Станев, според които Н. ИВ. ИВ. и Гина Златкова И.а обещали на следващият ден, че ще откупят и върнат част от откраднатите вещи, като им оставили личните си карти, да се приеме, че ищецът е осъществил административно нарушение по чл.80 т.3 пр.2 ЗБЛД, безспорно основен правен принцип е, че никой не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение, но в случая безспорно доказано е, приобщаването по гореописания ред на личната карта на ищеца като веществено доказателство по висящото ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ- Аксаково на 18.11.2013г. и

невръщането ѝ на правоимащото лице – ищец по време на фактическата висиящност на ДП, продължила от момента на приобщаването на вещественото доказателство /18.11.2013г./ до връщането ѝ на ищеца на 10.03.2020г. повече от бг., а именно бг. 3м. и 20 дни, с което, доколкото общата продължителност на воденото ДП за престъпление по чл.194 ал.1 НК, което не се отличава с фактическа и правна сложност, е надхвърлило сроковете за извършване на разследването по чл.234 НПК, е допуснато нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ, поради което са налице предпоставките за ангажиране отговорността на ответната Прокуратура на РБългария по реда на чл.26 ал.1 ЗОДОВ, поради нарушение от прокурора на основополагащият принцип, предвиден в чл.22 ал.2 НПК, да осигури провеждането на ДП в предвидените в НПК процесуални срокове. На основание чл.234 ал.1 НПК разследването се извършва и делото се изпраща на прокурора най - късно в двумесечен срок от деня на образуването му, а съгласно чл.234 ал.3 НПК, при фактическа и правна сложност на делото прокурорът може да удължи срока по ал.1 до 4 месеца. Според чл.234 ал.3 изр.2 НПК, ако и този срок се окаже недостатъчен, административният ръководител на съответната прокуратура или оправомощен от него прокурор може да го удължава по искане на наблюдаващия прокурор, като срокът на всяко удължаване не може да бъде повече от два месеца. В процесният случай при формиране на извода за допуснато от прокурора нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на делото в разумен срок и за доказаност на предявеният иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ по основание съдът взема предвид обстоятелствата по чл.26 ал.2 ЗОДОВ, както и останалите установени по делото факти, които имат значение за правилното решаване на спора. Съгласно т.р. №35/06.11.1990г. по н.д.№26/1990г. на ОСНК на ВС, признаците, които определят делата с фактическа и правна сложност, се извеждат от фактическия състав и тежестта на престъплението по конкретното дело. Изхождайки от горепосочените признаци за определяне делата с фактическа и правна сложност и факта, че висиящото ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ- Аксаково е образувано и провеждано за престъпление по чл.194 ал.1 НК, то същото не се отличава с фактическа и правна сложност, поради което макар и сроковете на разследването да са удължавани по реда на чл.234 ал.3 НПК, то с оглед общата продължителност и фактическата висиящност на ДП спрямо ищеца, чиято лична карта е била приобщена като веществено доказателство по ДП, от бг. 3м. и 20 дни, и ниската фактическа и правна сложност на делото, е допуснато от прокурора като осъществяващ дейност по ръководство и надзор върху работата на разследващите органи в досъдебното производство /чл.196 НПК/, нарушение на правото на ищеца на разглеждане и решаване на ДП в разумен срок съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ, регламентиращ правото на всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права на гледане на неговото дело в разумен срок. Безспорно при формиране на извода за доказаност на предявеният иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ по основание съдът взема установения по делото факт, че както ищецът, така и Гина Златкова И.а /впоследствие привлечена по ДП като обвиняем/ по ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ- Аксаково, са били обявени за ОДИ, като ищецът е обявен за ОДИ на 13.06.2014г. и снет от ОДИ на 23.10.2019г., съответно взема предвид, че ДП е спирано на два пъти с Постановления от

04.07.2014г. и от 13.09.2016г. и възобновявано на два пъти, като е било спряно общо за период от повече от четири години. Съгласно чл.245 ал.3 НПК, при възобновяване на спряното производство разследването се извършва в сроковете по чл.234 НПК и те не включват времето, през което наказателното производство е спряно, но задължението на прокурора разследващите органи да осигурят провеждането на досъдебното производство е основано на принципа, регламентиран в чл.22 ал.2 НПК, който е основополагащ и гарантиращ разглеждането и решаването на делата в разумен срок.

Следователно, независимо, че производството по делото в досъдебната му фаза е било спирано, фактическата висящност на делото обосновава извод за нарушено право на разглеждането му в разумен срок. В случая, досъдебното производство е надхвърлило предвидените в чл.234 НПК срокове по дело за престъпление по чл.194 ал.1 НК, което не разкрива фактическа или правна сложност, а прокурорът не е направил необходимото, за да обезпечи ритмичното и своевременно извършване на необходимите следствени действия. Както вече съдът посочи, аргумент за законосъобразност на действията на прокурора няма в процедурната възможност за спиране на ДП на основание чл.244 ал.1 т.3 НПК и от обстоятелството, че тя е упражнявана двукратно. /Решение №210/15.06.2015г. по гр.д. №3053/2014г., III г.о. на ВКС/. От фактическа страна е установено, че с приобщената по ДП като веществено доказателство лична карта на ищеца не са извършени от разследващите органи никакви действия по чл.110 ал.1 НПК, от същата не са снети отпечатъци, своевременното извършване на които при спазване на чл.110 ал.1 НПК е предполагало кратки срокове след приобщаването ѝ по ДП и връщането ѝ на правоимащото лице – ищец, което не е сторено, а е допуснато неоснователното ѝ задържане по ДП и невръщане на правоимащото лице, при все, че връщането ѝ е нямало да затрудни разкриването на обективната истина по ДП, както и постановен на 25.11.2019г. отказ от прокурора за връщане на ВД, впоследствие отменен от наказателния съд по реда на чл.111 ал.3 НПК.

С оглед изложеното, налице са предпоставките по чл.26 ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на Държавата в лицето на ответната Прокуратура на РБългария, с което предявеният от ищеца иск по чл.26 ал.1 ЗОДОВ се явява доказан по основание.

На основание чл.4 ал.1 ЗОДОВ, обезщетението е дължимо за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице, т.е. отговорността на Държавата е обективна.

В процесният случай безспорно в пряка причинно – следствена връзка с настъпилото увреждане по смисъла на чл.26 ал.1 ЗОДОВ ищецът е претърпял неимуществени вреди, изразени в причинени му неудобства от невъзможността в един продължителен период от време от 6г., 3м. и 20 дни да може да удостоверява своята самоличност /чл.23 ал.1 ЗБЛД/ и е бил поставен в обективна невъзможност да изпълнява задължението си по чл.6 ЗБЛД при поискване от компетентните длъжностни лица, определени със закон, да удостовери самоличността си, за което е била ангажирана и административно – наказателната му отговорност, бил е пречатстван, като не може да удостовери самоличността си, и при

участие в гражданския оборот, при упражняване на избирателното си право, при започване на работа, при пътуване в чужбина. Съдът, с оглед събраните по делото доказателства приема, че ищецът е претърпял обичайни от увреждането по смисъла на чл.26 ал.1 ЗОДОВ неимуществени вреди, като основателно е оплакването във въззивната жалба, че не е доказано да е претърпял изключителни вреди. Следва да се има предвид, че съгласно чл.23 ал.2 ЗБЛД, всеки български гражданин има право да напуска страната и с лична карта и да се завръща с нея през вътрешните граници на РБългария с държавите – членки на Европейския съюз, както и в случаите, предвидени в международни договори, но всеки български гражданин има, съгласно чл.33 ал.1 ЗБЛД, право да напуска страната и да се завръща в нея и с паспорт, който, съгласно чл.34 ал.1 ЗБЛД е документ за преминаване на държавната граница на РБългария и за пребиваване извън страната, като по делото липсват твърдения ищецът да не притежава паспорт, т.е. би могъл да упражнява правото си да пътува свободно в чужбина и с паспорт, съответно да подаде заявление за издаване на такъв. На следващо място, гласните доказателства по делото сочат, че ищецът, поради несвоевременно върнатата му лична карта, е бил препятстван да започне работа, но съдът съобрази събраните доказателства по ДП, че Н. ИВ. ИВ. няма подавани данни за осигуряване още от 15.11.2010г., т.е. отпреди приобщаване на личната му карта като ВД по ДП, както и е с прекъснати здравно – осигурителни права. Безспорно разпитаните двама свидетели пред РС установяват, че ищецът не е могъл да припознае родено от св.Филипова дете, с която съжителства на съпружески начала, но за установяване факта на раждане на дете, за доказването на който законът изисква писмен акт, свидетелски показания са недопустими, съгласно чл.164 ал.1 т.3 ГПК, поради което и този факт по делото не е безспорно установен. Показанията на св.Филипова в частта, че невръщането на личната карта на ищеца, приобщена като ВД по ДП, му е създавало неудобство и за влизане в болница, не съдържат конкретика относно какво заболяване, кога и в кое лечебно заведение, поради което в тази им част не следва да бъдат ценени. Не е доказано пълно и главно ищецът, поради невъзможност да удостовери самоличността си с лична карта, да е бил лишен в периода на увреждането от възможността да сключи конкретни правни сделки, договори, в т.ч. и с банкови институции или че е било препятствано необходимо негово явяване пред нотариус.

Обезщетението, което се следва на ищеца за претърпените от него в резултат от увреждането по смисъла на чл.26 ал.1 ЗОДОВ и доказани в процеса неимуществени вреди, съгласно §1 ЗР на ЗОДОВ вр. чл.52 ЗЗД, се определя от съда по справедливост. Съгласно Постановление №4/23.12.1968г., Пленум на ВС, понятието „справедливост“ по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на неимуществените вреди, включва винаги конкретни факти, относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. В този смисъл справедливостта по см. на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а тя се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер

и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение. Принципът на справедливост включва в най-пълна степен обезщетяване на вредите на увреденото лице от вредоносното действие, и е нужно съдът да съобрази всички доказателства от значение за реално претърпените от увреденото лице морални, неимуществени вреди, както и следва да бъдат отчетени и конкретните обществено – икономически обстоятелства в РБългария за периода на увреждането.

Съдът, след като прецени всички конкретно установени по делото обстоятелства, включващи се в критерия справедливост по чл.52 ЗЗД, а именно характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, продължителността на периода на увреждането по чл.2б ал.1 ЗОДОВ, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение, както и обществено – икономически обстоятелства в РБългария за периода на увреждането намира, че справедливият размер обезщетение, съобразно критерия по чл.52 ЗЗД, което следва да бъде присъдено на ищеца, е в размер на 1500лв., в който предявеният иск по чл.2б ал.1 ЗОДОВ се явява основателен и доказан и следва да бъде уважен, ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното изплащане, респ. отхвърлен за разликата над 1500лв. до уважения от първоинстанционният съд размер от 3000лв., като неоснователен и недоказан.

Ответното възражение по чл.5 ал.1 ЗОДОВ за освобождаване на ответника от отговорност, т.к. увреждането е причинено поради изключителна вина на пострадалия, в който случай обезщетение не се дължи, е неоснователно. Действително по делото е установено, че едва през 2019г. и то след издирването и разпита му като свидетел ищецът е предприел активни действия, подавайки молба по ДП по чл.111 ал.2 НПК за връщане на личната му карта, като до този момент е бездействал. Това обстоятелство обаче не е от естество да изключи отговорността на ответника, ангажирана по чл.2б ал.1 ЗОДОВ, доколкото това поведение на пострадалия, изразено в бездействие и незаинтересованост и потърсване на личната си карта по ДП за първи път едва през 2019г., не е единствен каузален фактор, довел до увреждането, поради което и възражението по чл.5 ал.1 ЗОДОВ е неоснователно и недоказано. /ТР №3/22.04.2004г. по тълк. д. №3/2004г., ОСГК на ВКС/.

Санкция на отхвърляне като неоснователно и недоказано търпи и възражението на ответника по чл.5 ал.2 ЗОДОВ за намаляване на обезщетението, основано на твърдението, че пострадалият с бездействието и своята незаинтересованост и потърсване на личната си карта едва през 2019г. виновно е допринесъл за увреждането. Съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия по смисъла на чл.5 ал.2 ЗОДОВ би било налице, когато настъпилият вредоносен резултат е в причинно – следствена връзка с поведение на пострадалия, само когато същият с действията си по време на наказателното производство недобросъвестно е създал предпоставки за продължаващо задържане на неговата лична карта, каквито данни по делото не са налице, поради което и липсват основания за приложимост на чл.5 ал.2 ЗОДОВ и за намаляване на обезщетението.

Макар и да не е бил открит от органите на МВР по постоянният си и настоящ адрес, което е довело до обявяване на ищеца по ДП за ОДИ, ищецът не е заявил по надлежния за това ред промяна и не е вписана такава на избора от него постоянен адрес, поради което и не е било налично основание по чл.32 ал.1 т.5 ЗБЛД за обявяване за невалидна на издадената му лична карта №644887643/08.11.2013г. в рамките на периода на увреждане. Новелата на чл.32 ал.1 т.8 ЗБЛД /нова – ДВ, бр.101/27.11.2020г./, на която се позовава въззивника, според която обявяват се за невалидни личните карти на лица изрично заявили, че желаят личната им карта да бъде обявена за невалидна, е приета и влязла в сила след периода на увреждане и след връщането на личната карта на ищеца на 10.03.2020г., поради което е и неприложима в случая. Не са били налице и основания по чл.31 ал.2 ЗБЛД за издаване на нова лична карта на ищеца, както и новелата на чл.32 ал.1 т.10 ЗБЛД /нова – ДВ, бр.101/27.11.2020г./ също е неприложима в случая, тъй като не е била част от позитивното право в периода на увреждане.

С оглед изложеното, съдът счита, че присъденото с първоинстанционното решение обезщетение по чл.26 ал.1 ЗОДОВ в размер на 3000лв. главница е прекомерно, съобразно критерия справедливост по чл.52 ЗЗД, като дължимото такова съдът, съобразно този критерий, определя в размер от 1500лв., предвид което обжалваното решение в частта, с която е уважен искът по чл.26 ал.1 ЗОДОВ за разликата над 1500лв. до уважения размер от 3000лв., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното изплащане, следва да бъде отменено, като неправилно, вместо което искът по чл.26 ал.1 ЗОДОВ за разликата над 1500лв. до уважения размер от 3000лв., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното изплащане, отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Обжалваното решение следва да бъде потвърдено в останалата обжалвана част, с която е уважен искът по чл.26 ал.1 ЗОДОВ за главница в размер на 1500лв., ведно със законната лихва върху уважената главница, считано от предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното ѝ изплащане.

По разноските:

Изходът по въззивната жалба обуславя преразглеждане на отговорността за разноси за първоинстанционното производство.

С оглед частичното уважаване на иска и нормата на чл.10 ал.3 ЗОДОВ в тежест на ответника следва да бъде възложена внесената от ищеца ДТ за производството, поради което обжалваното решение в тази му част следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода по въззивната жалба, и доколкото насрещната страна е осъдена за разноси, е налице хипотезата по чл.38 ал.2 ЗА за присъждане на адвокатско възнаграждение в полза на адв.М. от ВТАК, оказал безплатна адвокатска помощ в полза на ищеца по делото в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 ЗА, както за първоинстанционното, така и за въззивното производство, определено от съда в минимален размер, съгласно чл.7 ал.2 т.2 от НМРАВ, дължимо, съразмерно с уважената част от иска, съгласно чл.10 ал.3 ЗОДОВ, в

размер на от по 220лв. за всяка от двете съдебни инстанции, или общо 440лв., възложено в тежест на ответника.

Ответникът не е претендирал разноски за въззивното производство и съдът не дължи произнасяне.

Водим от горното и на основание чл.271 ал.1 пр.3 от ГПК, Великотърновският окръжен съд,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №127/14.04.2021г., постановено по **Гр. д.№1533/2020г. по описа на РС – Горна Оряховица, В ЧАСТТА, с която е уважен** предявеният от Н. ИВ. ИВ., с ЕГН *****, чрез пълномощника му адв.И.М. от ВТАК, против Прокуратура на Република България със седалище гр.София, бул.“Витоша“ №2, осъдителен иск с правно основание чл.2б ал.1 ЗОДОВ за **разликата над 1500 лв. до уваженият размер от 3000лв.** и е присъдена законна лихва върху нея от предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното й изплащане, **както и в частта за разноските**, присъдени в полза на адв.И.Т. М. от ВТАК по реда на чл.38 ал.2 ЗА, **вместо което ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявеният от **Н. ИВ. ИВ.** с постоянен адрес гр.С., ул.“О.“ №23, вх.“Б“, ап.3, ет.1, с ЕГН *****, против **Прокуратура на Република България** със седалище гр.София, бул.“Витоша“ №2, осъдителен иск с правно основание чл.2б ал.1 ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, причинени от нарушено право на разглеждане и решаване на ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ – Аксаково, пр. пр. №262/2014г. по описа на РП – Варна, по което на 18.11.2013г. е иззета като веществено доказателство лична карта №644887643/08.11.2013г., изд. от МВР – В.Търново, за **разликата над 1500лв. до 3000лв.**, ведно с акцесорната претенция за законна лихва върху отхвърлената главница от предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното й изплащане, като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** и **НЕДОКАЗАН**.

ПОТВЪРЖДАВА Решение №127/14.04.2021г., постановено по **Гр.д.№1533/2020г. по описа на РС – Горна Оряховица, В ОСТАНАЛАТА ОБЖАЛВАНА ЧАСТ, с която е уважен** предявеният от **Н. ИВ. ИВ.**, с ЕГН *****, против **Прокуратура на Република България** със седалище гр.София, бул.“Витоша“ №2, осъдителен иск с правно основание чл.2б ал.1 ЗОДОВ за **присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на ДП №ЗМ-397/2013г. по описа на РУ – Аксаково, пр. пр.№262/2014г. по описа на РП – Варна, в разумен срок, съгласно чл.6 §1 от ЕКПЧ, в размер на 1500лв. /хиляда и петстотин лева/,** ведно със законната лихва върху уважената главница от предявяване на ИМ – 07.10.2020г. до окончателното й изплащане, и е осъдена Прокуратура на Република България да заплати на Н. ИВ. ИВ. сумата от 10лв., представляваща направени разноски в размер на внесена ДТ за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА Прокуратура на Република България със седалище гр.София, бул.“Витоша“ №2, **ДА ЗАПЛАТИ** на **адв.И.Т. М. от ВТАК**, ЛН:1600035550, с адрес на управляване на дейността гр.В.Търново, бул.“България“№2, ет.1, офис 3, сума в размер общо на **440 лв.** /четиристотин и четиридесет лева/, представляваща адвокатско възнаграждение на основание чл.38 ал.2 ЗА за оказана от него по делото безплатна адвокатска помощ на ищеца Н. ИВ. ИВ. в хипотеза по чл.38 ал.1 т.2 ЗА в първоинстанционното и във въззивното производство, съразмерно с уважената част от иска /от които по 220лв. за всяка от двете инстанции/.

На основание чл.280 ал.3 т.1 ГПК решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____